

МІСЦЕ НАРОДНИХ МУЗЕЇВ У МУЗЕЙНІЙ МЕРЕЖІ ПОЛТАВЩИНИ НАПРИКІНЦІ ХХ – У ПЕРШІЙ ТРЕТИНІ ХХІ СТОЛІТЬ

Висвітлюється класифікація музеїв України за профілем, статусом радянської доби й типами, видами, профілем, напрямом діяльності, формою власності відповідно до міжнародних типів музеїв світу. Автор наголошує, що за ініціативою Українського Товариства охорони пам'яток історії та культури, наукових установ у 1960–1990-х рр. в Україні створювалися народні музеї в областях, зокрема в Полтавській, що працювали на громадських засадах. Подається перелік музеїв (громадських, шкільних) Полтавщини, які мають почесне звання «народний» та відіграють вагомую роль у збереженні й вивченні етнокультурної спадщини Полтавського краю.

Серед країн Європи на сучасному етапі Україна входить у першу десятку за кількістю й багатством музейних колекцій. На сьогодні згідно з даними Міністерства культури, молоді та інформаційної політики України на обліку перебуває 578 державних музеїв. Якщо додати муніципальні, селищні, сільські, громадські, приватні, пришкільні музейні заклади, їхня кількість зростає до 8 тис. [1, с. 76]. Географічна мережа музеїв України розгалужена: майже кожний районний, обласний центр має краєзнавчий музей, визначні музейні колекції зосереджені в музеях Києва, великих регіональних центрах держави. Виділяються ареали згущення музеїв національного значення – Середнє Подніпров'я, Карпатський туристичний регіон, АР Крим.

Музеї України в 1990-х рр. як юридичні особи класифікувались відповідно до форм музейних установ за критеріями 1920-х рр., коли формувалася державна музейна мережа за профілем, статусом і відомчою підпорядкованістю. До кінця радянської доби музейної діяльності практикувався розподіл музеїв згідно з типами, видами і профілем, застосовувався адміністративно-управлінський принцип розподілу музеїв на категорії: національні, державні, республіканські (АР Крим), обласні, районні, міські, селищні та сільські. Сучасна наукова типологія класифікації музеїв України, що склалася на початку ХХІ ст., приведена у відповідність до чинних міжнародних типологій музеїв світу. Тип музею визначається його суспільним призначенням, профілем, родом діяльності, формою власності, статусом (категорією). За категоріями відвідувачів існують такі типи музеїв: 1) науково-освітні; 2) науково-дослідні або академічні; 3) навчальні – шкільні, університетські музеї. Генетична класифікація музеїв враховує профіль музею, який визначається змістом його фондів і зв'язком з галуззю науки, мистецтва або виробництва. Сучасні українські музеї поділяються на профільні групи, всередині яких виокремлюють вузлу спеціалізацію – музеї одного об'єкта. У практиці музейної справи України чинною є застаріла класифікація музеїв, що зумовлює плутанину у музейній термінології. Так, у статті 5 Закону України «Про музеї та музейну справу» від 29 червня 1995 р. за своїм профілем музеї поділяються на історичні, археологічні, краєзнавчі, природничі, літературні, мистецькі, етнографічні, технічні, галузеві, а на основі ансамблю, комплексів пам'яток та пам'яток природи, історії, культур та територій, що становлять особливу історичну, наукову і культурну цінність, створюються історико-культурні заповідники, музеї-заповідники, музеї просто неба, меморіальні музеї-садиби [2, с. 257].

Велика теоретична робота з уніфікації методології, напрямів і завдань музейної діяльності була піддана публічному обговоренню й науковому узагальненню на археологічних з'їздах ХІХ – початку ХХ ст. й на Першій Всеросійській музейній конференції. В Україні до 1917 р. було 35 музеїв, які належали різним відомствам, установам та приватним особам [3, с. 45]. Після 1917 р. в умовах політики українізації, підвищення уваги уряду до проблем освіти, охорони пам'яток музейного будівництва, масового краєзнавчого руху, широкої аматорської ініціативи зі створення музейних осередків на місцях спостерігається зростання музейної мережі. Визначними організаторами музейної справи радянської доби були М. Біляшівський, Ф. Шмідт, Д. Щербаківський, М. Макаренко, У. Ернст, К. Мощенко, В. Кравченко, П. Постоєв, М. Рудинський, Д. Яворницький, П. Тутковський. Улітку 1919 р. в Україні було створено Черкаський, Вінницький, Нікопольський, Уманський музеї, відкрито Картинну галерею в Полтаві, упродовж 1920-х рр. – Одеський державний художній музей (1920 р.), Київську картинну галерею (1922 р.), перші історико-культурні заповідники – Ольвію разом з некрополем (1924 р.), Києво-Печерську Лавру (1926 р.). У 1920–1930-х рр. в Укра-

їні з'явилась низка літературно-меморіальних музеїв: Музей-заповідник на могилі Т. Шевченка в Каневі (1926 р.), Музей В. Г. Короленка в Полтаві (1928 р.). Музей-заповідник М. Гоголя у Великих Сорочинцях (1928 р.).

З 1920–1930-х рр. зростає увага й до теорії та методики музейної справи в Україні. Діяльність музеїв урізноманітнюється й активізується, вводиться в практику культурно-освітня діяльність. Широкого розмаху набула науково-дослідна робота музеїв: видання збірок, програм, методичних розробок, каталогів, путівників. У 1930 р. у Москві відбувся I-й Музейний з'їзд, на якому обговорювалися питання побудови екскурсії, організації напрямів діяльності музеїв. Політичний режим радянської держави зумовив зростання ідеологічного пресингу на музейників, публічного таврування працівників музейної сфери. У роки другої світової війни нацистами були зруйновані та розграбовані десятки музеїв України. У повоєнні роки розпочалась відбудова музеїв, повернення колекцій, збирання нових експонатів, створення музейних експозицій. Станом на 1950 р. в Україні працювало вже 137 музеїв [3, с. 67].

У 1960–1990 рр. значного поширення набули народні музеї, які створювалися за ініціативою Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, окремих наукових установ чи науковців, ентузіастів-аматорів і працювали на громадських засадах. Збільшення мережі народних музеїв було зумовлено активною участю в їх організації робітників і колгоспників, інтелігенції, бажанням ініціаторів розповісти народу про героїчне минуле та сучасне українців. У книзі «Народні музеї» її упорядник Н. Шапошнікова зазначає, що *«Народні музеї різноманітні за профілем, змістом та художнім оформленням, але вони об'єднані спільною метою: розповісти про історію міста, села, заводу, шахти, колгоспу і викликати прагнення до нових завершень українського народу. Серед новостворених музеїв і музейних кімнат були заводські, колгоспні, сільські, районні, міські»* [4, с. 4]. За профілем вони розподілялись на історичні, краєзнавчі, літературні, етнографічні, археологічні, музеї художніх промислів. Початковий етап будівництва народних музеїв відзначався створенням заводських та сільських музеїв історико-краєзнавчого профілю [Там само]. Щодо експозиції народних музеїв, то вони в більшості складалися з двох розділів, що охоплюють дожовтневий період історії підприємства або села та історію соціалістичних перетворень, які відбувалися на підприємствах, у містах і селах за роки радянської влади [Там само]. Станом на початок 1986 р. в Україні налічувалось 7 924 громадські музеї, з яких 396 здобули почесне звання «народний». При цьому з 470 райцентрів краєзнавчі громадські музеї мали 387. Загалом у громадських музеях України зберігається, за приблизними даними, 2 200 тис. оригінальних експонатів [5, с. 191].

На початку XXI ст. за профілем музеї України розподіляються на історичні, краєзнавчі, художньо-мистецькі, меморіальні, літературні, природничо-наукові, галузеві. Зі свого боку, музеї кожного з цих профільних типів мають вужчу спеціалізацію й поділяються на види. Наприклад, музеями одного об'єкту є Музей рушника, Музей весілля, Музей-садиба «Лялина світлиця» на Полтавщині. Їхній перелік не є вичерпним, оскільки музеї виникають в наш час щорічно. Основними напрямками музейної діяльності на початку XXI ст. є культурно-освітня, науково-дослідна діяльність, комплектування музейних збірань, експозиційна, фондова, видавнича, реставраційна, пам'ятко-охоронна робота.

Станом на травень 2018 р. у Полтавській області зареєстровано 90 музеїв, з яких 74 заклади мають історичний профіль: краєзнавчі, етнографічні, історико-культурні заповідники та літературно-меморіальні музеї [6, с. 5]. За формою власності це державні, національні, районні, сільські, громадські, галузеві музеї. Нижче наводиться список музеїв Полтави та Полтавської області [7, с. 73-79]:

- Балясненський сільський громадський музей Диканського району;
- Березоворудський народний історико-краєзнавчий музей у Пирятинському районі;
- Березоворудський народний історико-краєзнавчий музей;
- Бівецький музей-садиба Василя Симоненка Лубенського району;
- Білицький народний музей історії та художньо-ужиткового мистецтва Кобеляцького району;
- Більський краєзнавчий музей;
- Варварівський народний історичний музей;
- Великобагачанський районний краєзнавчий музей;
- Велико-сорочинський літературно-меморіальний музей М. В. Гоголя;
- Вовчицький народний краєзнавчий музей ім. І. І. Сасенка;
- Гадяцький історико-краєзнавчий музей;
- Гадяцький літературний музей родини Драгоманових;
- Гаївщинський етнографічний музей (Лохвиця);
- Галерея мистецтв смт Чорнухи;
- Гребінківський народний краєзнавчий музей;
- Державний історико-культурний заповідник «Поле Полтавської битви»;
- Державний літературно-меморіальний музей-садиба Олеса Гончара;

- Диканський державний історико-краєзнавчий музей ім. Д. Гармаша;
- Дмитрівський народний музей історії села;
- Етномістечко «Сорочинський Ярмарок»;
- Етномузей «Майстерня художніх промислів» (сmt Решетилівка);
- Зіньківський районний народний історичний музей;
- Інтерактивний Музей історії олії;
- Історико-культурний заповідник «Більськ» (Котелевський район);
- Карлівський районний історико-краєзнавчий музей;
- Картинна галерея ім. М. К. Башкирцевої;
- Кобеляцький районний музей літератури та мистецтва імені Олексія Кулика;
- Котелевський краєзнавчий музей;
- Котелевський музей Героя Радянського Союзу С. А. Ковпака;
- Краєзнавчий музей (с. Веприк Гадяцького району);
- Краєзнавчий музей міста Горішні Плавні;
- Кременчуцька картинна галерея Наталії Юзефович;
- Кременчуцька міська художня галерея;
- Кременчуцький краєзнавчий музей;
- Кременчуцький музей історії авіації і космонавтики;
- Літературно-меморіальний музей В. Г. Короленка;
- Літературно-меморіальний музей І. П. Котляревського;
- Літературно-меморіальний музей ім. М. Лисенка Глобинського району;
- Літературно-меморіальний музей Панаса Мирного;
- Лохвицький краєзнавчий музей імені Г. С. Сковороди;
- Лубенський краєзнавчий музей;
- Мануйлівський літературно-меморіальний музей О. М. Горького Козельщинського району;
- Машівський народний краєзнавчий музей;
- Меморіальний комплекс «Урочище Шумейкове» (Лохвиця);
- Меморіальний музей Марії Башкирцевої (с. Черняківка Чутівський району);
- Меморіальний музей-садиба гончарки Олександри Селюченко (сmt Опішне);
- Меморіальний музей-садиба філософа й колекціонера опішненської кераміки Леоніда Смор-жа (сmt Опішне);
- Миргородський краєзнавчий музей;
- Миргородський літературно-меморіальний музей Давида Ґурамшвілі;
- Миргородський районний історико-краєзнавчий музей (с. Великі Сорочинці);
- Музей бджільництва (Гадяч);
- Музей братів Тютюнників у Шилівці Зіньківського району;
- Музей В. І. Вернадського (сmt Шишаки).
- Музей виробів художніх промислів (сmt Решетилівка);
- Музей військових конфліктів ХХ століття;
- Музей військового зв'язу Збройних сил України;
- Музей історії медицини (сmt Семенівка);
- Музей історії органів внутрішніх справ Полтавщини;
- Музей Л. І. Глібова (сmt Семенівка);
- Музей мистецької родини Кричевських (сmt Опішне);
- Музей молотка (Гадяч);
- Музей народного весілля у Великих Будищах;
- Музей народознавства (с. Пологи Новосанжарського району);
- Музей української садиби «Світлана» (с. Хомутець Миргородського району);
- Музей хліба (Білопілля НВК);
- Музей-заповідник А. Макаренка (будівля дитячої трудової колонії ім. М. Горького, с. Ковалівка Полтавського району);
- Музей-садиба І. П. Котляревського (Полтава);
- Народний музей історії СВК «Батьківщина» (сmt Котельва);
- Національний музей-заповідник Миколи Васильовича Гоголя (с. Гоголеве Шишацького району);
- Національний музей-заповідник українського гончарства (сmt Опішне);
- Новосанжарський краєзнавчий музей;
- Обласна комунальна установа «Полтавський музей дальньої авіації» (с. Щербані Полтавського району);

- Оржицький історичний музей;
- Педагогічно-меморіальний музей А. С. Макаренка (Кременчук);
- Пирятинський краєзнавчий музей;
- Полтавський краєзнавчий музей імені Василя Кричевського;
- Полтавський Музей авіації та космонавтики;
- Полтавський музей споживчої кооперації Полтавщини;
- Полтавський народний музей історії органів внутрішніх справ Полтавщини;
- Полтавський районний музей рушника (с. Степне Полтавського району);
- Решетилівський музей ткацтва і вишивки;
- Решетилівський районний краєзнавчий музей;
- Семенівський народний краєзнавчий музей;
- Турбаївський історико-краєзнавчий музей Глобинського району;
- Хорольський районний краєзнавчий музей;
- Художній музей (Галерея мистецтв) імені Миколи Ярошенка (Полтава);
- Чорнухинський літературно-меморіальний музей Г. С. Сковороди;
- Чутівський районний краєзнавчий музей;
- Шишацький краєзнавчий музей;

У поданому вище переліку музейних установ Полтавської області станом на січень 2015 р. було 22 народознавчі (етнографічні, народні) музеї, а за формою власності: державні, національні, районні, сільські, громадські, галузеві музеї. Почесне звання «народний» музей у 1960–1990-х рр. отримали сільські, районні музеї, які мали багату колекцію українських старожитностей, що виставлялися на загальний огляд, тобто були експонатами, які відтворювали народний побут полтавців у XIX–XX ст. Популярним серед туристів, гостей та місцевих жителів серед народних музеїв Полтавщини на сьогодні є Народний музей українського весілля (с. Великі Будища Диканського району). Цей заклад розташовується в сільському будинку культури, а датою його створення є 21 вересня 2008 р. Почесне звання «народний» Музей отримав у 2010 р. як подарунок до 10-річчя діяльності фольклорного народного ансамблю «Берегиня», музичним керівником якого була Оксана Борисівна Тріпольська. На сьогодні перший склад фольклорного ансамблю «Берегиня» пішов за межу, а залишилися діти та родичі співачок, які супроводжують весільні обрядодії в Музеї. Директором сільського будинку культури с. Великі Будища та директором Народного музею українського весілля за сумісництвом є Тріпольська. На другому поверсі сільського будинку культури розміщуються три кімнати, в яких зберігаються музейні предмети, що виставлені на загальний огляд у тематичній експозиції, яка складається з понад 350 музейних предметів, серед них цінними є піч – основа хатнього інтер'єру українців, предмети народного побуту (вишиті рушники, сорочки, дитяча колиска, місцеве весільне вбрання 1950–1960-х рр., скриня нареченої, глиняний посуд, ліжка, шафи (гардероби), господарське начиння). Цінними музейними предметами також є полтавські рушники XIX ст. з Хорольщини, Диканьщини, Зіньківщини, Великих Будищ, Чернігівщини, Харківщини, Львівщини, Івано-Франківщини. Експозиція Народного музею весілля має сучасні весільні атрибути: факели для вогню, медалі, бокали молодят, запрошення, сувеніри до весілля, взуття, рушники. Серед нових предметів музею є ткацький верстат, весільні сукні XX ст., найстаріша з них за часом – 1949 р., а найновіша – 2008 р., власницею якої була Єєва Марія Олександрівна. У музеї відбувається обрядово-пісенний супровід до всіх складових весільної обрядовості, які проводять організатори Музею, а це сім жінок: Тріпольська Оксана Борисівна (1968 р. н.), Галушка Ніна Петрівна (1951 р. н.), Грібанова Ольга Іванівна (1952 р. н.), Заєць Галина Миколаївна (1971 р. н.), Кандзюба Оксана Володимирівна (1975 р. н.), Коломієць Тамара Сергіївна (1988 р. н.), Тютюнник Ірина Володимирівна (1990 р. н.), Огарь Тетяна Вікторівна (1983 р. н.). Весільні пісні виконуються ними акапельно, використовуючи шумові інструменти: бубон, ложки, бутилки, гребінь, рубель. Автентичними весільними обрядами є: зустріч молодих, ворітна (перейма), викупи, посад, обряд покриття голови хусткою, комора, частування за весільним столом обрядовим печивом: короваєм, шишками, медяниками, а обряди другого та третього дня весілля проводяться на місці весілля за приватним замовленням. Більшість весільних пар Полтавщини, які реєструють шлюб у РАГСІ, з задоволенням проходять весільне обрядове дійство в Музеї. Тут відбувалися інтернаціональні весілля (наречені з Англії, Росії, Польщі). При частуванні весільним короваєм, шишками та медяниками свашки співають: *«щоб були такі багаті, як прадавня земля-мати, щоб були такі здорові як зелений дуб в діброві, щоб щастя квітло розмаєм, а ви завжди були з короваєм»*. Почесними гостями Музею були родина Віталія та Світлани Білоножків, гурт «Анна-Марія», співачка Н. Садохіна, керівники Полтавської обласної державної адміністрації: А. Головка, П. Ворона, В. Фасій, народні майстри Решетилівщини (Вакуленко Н., Нечитайло Д., родина Пілюгіних), іноземні гості з Німеччини, Польщі, Індії, Швеції, Франції.

Етнокультурна спадщина українців Полтавського краю зберігається та вивчається музеями при навчальних закладах Полтавської області. Станом на 1 вересня 2017 р. зареєстровані 182 музейні установи, з них 47 музеїв народознавства та етнографії, 36 – краєзнавчих музеїв, 25 – музеїв історії села та школи [7, с. 73-79]. У Диканському, Ново-Санжарському, Козельщинському. Шишацькому районах Полтавської області такі музеї відсутні, оскільки поза навчальними закладами існують державні, національні, районні музеї.

Нижче наводиться перелік музеїв, які діють при навчальних закладах Полтавської області та мають народознавчу (етнографічну) тематику експозицій, зберігають й популяризують етнокультурну спадщину Полтавського краю:

- Полтава – 15 музеїв, з яких музеї народознавства діють у Полтавських ЗОШ I-III ступенів за №№ 19, 22, 26, 34;
- Кременчук – 6 музеїв, з яких Фольклорно-етнографічний музей у Кременчуцькій гімназії за № 5 ім. Т. Г. Шевченка та Музей українського побуту в ЗОШ I-III ступенів за № 24;
- Горішні Плавні – 3 музеї, з яких Музей народознавства Комсомольська ЗОШ I-III ступенів за № 1;
- Лубни – 2 музеї;
- Миргород – 1 музей – Музей етнографії у Миргородській ЗОШ I-III ступенів за № 9;
- Велико-Багачанський район – 3 музеї, з яких Музей народознавства у Гоголівській СЗОШ I-III ступенів;
- Гадяцький район – 8 музеїв, з яких Музей хліба у Мартинівській ЗОШ I-III ступенів;
- Глобинський район – 6 музеїв, з яких Етнографічний музей у Глобинській гімназії за № 1 ім. В. Є. Курченка;
- Гребінківський район – 3 музеї, з яких Музей історії хліба у Тарасівській ЗОШ I-III ступенів;
- Диканський район – 6 музеїв;
- Зіньківський район – 8 музеїв, з яких Музей етнографії «Українська світлиця» у Зіньківському будинку дитячої та юнацької творчості, Музей етнографії у Шилівській ЗОШ I-III ступенів, Музей етнографії «Світлиця» у Тарасівській ЗОШ I-III ступенів;
- Карлівський район – 6 музеїв, з яких Музей народознавства у Карлівській ЗОШ I-III ступенів, Етнографічний музей у Карлівській гімназії ім. Н. Герасименко;
- Кобеляцький район – 12 музеїв, з яких Музей народознавства у Кобеляцькому НВК за № 1, Музей народознавства «Оберіг» у Бутенківській СЗОШ I-III ступенів;
- Козельщинський район – 2 музеї;
- Котелевський район – 3 музеї, з яких Музей хліба у Ковалевській ЗОШ I-III ступенів;
- Кременчуцький район – 2 музеї – Музей народознавства «Світлиця духовності» у Салівській ЗОШ I-III ступенів та Історико-етнографічний музей в Омеляницькій СЗОШ I-III ступенів;
- Лохвицький район – 8 музеїв, з яких Музей народознавства у Бодаквянській ЗОШ I-III ступенів, Етнографічний музей «Берегиня» у Гаївщинському НВО;
- Лубенський район – 5 музеїв, з яких Музей народознавства у Михнівській ЗОШ I-III ступенів;
- Машівський район – 2 музеї, з яких Музей народознавства «Берегиня» у Рясківській ЗОШ I-III ступенів;
- Миргородський район – 3 музеї, з яких Музей етнографії у Савинцівській ЗОШ I-III ступенів;
- Ново-Санжарський район – 2 музеї;
- Оржицький район – 1 музей - Етнографічний з яких музей у Тарасенківській ЗОШ I-III ступенів;
- Пирятинський район – 3 музеї – Музей народознавства у Теплівській та Березово-рудській ЗОШ I-III ступенів, Музей народознавства та побуту у Пирятинській ЗОШ I-III ступенів за № 6;
- Полтавський район – 3 музеї, з яких Музей народознавства у Щербанівській ЗОШ I-III ступенів, Музей хліба – у Тростянецькій ЗОШ I-III ступенів;
- Решетилівський район – 4 музеї, з яких Музей хліба у Малобакайській ЗОШ;
- Семенівський район – 9 музеїв, з яких Музей народознавства у Семенівській НВК за № 2;
- Чорнухінський район – 3 музеї, з яких Музей народознавства у Чорнухінському дитсадку «Берізка» та Чорнухінському районному будинку дитячої та юнацької творчості;
- Чутівський район – 10 музеїв, з яких Музей народознавства у Васиївській, Чапаївській, Гряківській ЗОШ I-III ступенів;
- Шишацький район – 1 музей.

Слід відзначити, що час створення шкільних музеїв етнографічного профілю припадає на квітень-травень 1985–1989 рр., січень 1990–1998 рр. І жовтень-листопад 2000–2007 рр. Краєзнавчі музеї при школах Полтавщини існували з 1957, 1960 та 1968 рр., тобто з часу будівництва навчальних закладів у Полтаві та у районах Полтавської області (1970–1977 рр.). Згідно зі статистичними показ-

никами за період з 1997 р. до 2017 р. кількість музеїв при навчальних закладах Полтавської області зросла на 45 %. Так, у травні 2007 р. було зареєстровано 147 установ, а на січень 2017 р. – уже 182 музеї різного профілю (історико-краєзнавчих – 26, військово-історичних – 20, історії освіти – 18, історії населеного пункту – 12, історії хліба – 5, матері – 2, історії козацької слави – 2, етнографічних – 35, краєзнавчих – 10, літературних – 7, меморіальних – 10, художніх – 4, природничих – 1). Ю. Ярошенко у статті «Роль освітянських музеїв у збереженні історико-культурної спадщини Полтавщини», зазначає, що *«найбільша кількість музеїв при навчальних закладах працює у Полтава – 18, Кобеляцькому районі – 13, Чутівському районі – 10, Семенівському районі – 9, Гадяцькому, Зіньківському, Лохвицькому районах по 9, м. Кременчуці – 7, Глобинському, Диканському, Карлівському районах по 6, Лубенському – 5. По 1 музею зареєстровано у Миргороді, Оржицькому, Хорольському, Шишацькому районах. У тому числі при професійно-технічних навчальних закладах діють 3 музеї, при вищих навчальних закладах – 1 (ПНПУ імені В. Г. Короленка), при школах-інтернатах – 3»* [8, с. 13]. Слід також зауважити, що з року в рік зростає кількість музеїв при навчальних закладах Полтавської області, експозиції яких присвячені видатним землякам, їхній творчості й життєвому шляху. У радянському музеєзнавстві вагома частина шкільних музеїв Полтавщини мали почесне звання «народний». За термінологією сучасного музеєзнавства такі музеї є громадськими й на сьогодні вони відіграють вагому роль у збереженні й вивченні етнокультурної спадщини Полтавщини.

Отже, музеї є частиною культурного ландшафту та природного середовища Полтавщини, центрами суспільного життя громадян України. Оберегами народної культури та побуту слід назвати етнографічні музеї. Вони становлять більшість серед музеїв регіону, їхні експонати є унікальними, а до вивчення залучається учнівська й студентська молодь. Завдяки інноваційним технологіям аудиторія музею є значно ширшою за ту, яка переступає поріг закладу. Щоб зміцнити контакти з національними меншинами, культурними інституціями України, народні музеї повинні шукати нові способи інтерпретації та презентації своїх колекцій, зібраних упродовж 1960–1990-х рр.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Якубовський В. І. Музеєзнавство. Підручник / В. І. Якубовський. – Кам'янець-Подільський: ПП Мощак М. І., 2010. – 352 с.
2. Там само. – С. 254-270.
3. Виноградова О. В. Основи музеєзнавства: навч. посіб. / О. В. Виноградова, В. Г. Дарчук. – Львів: Магнолія 2006, 2017. – 185 с.
4. Народні музеї. – К. : Молодь, 1961. – 119 с.
5. Буланій І. Т. Громадські музеї України: історія, досвід, проблеми / І. Т. Буланій, І. Г. Явтушенко. – К.: Мистецтво, 1979. – 197 с.
6. Павлов В. Полтава – місто музеїв / В. Павлов // Полтавський вісник. – 2013. – № 20. – С. 5-6.
7. Список зареєстрованих музеїв при навчальних закладах Полтавської області, що діють на 01. 09. 2007 р. // Імідж сучасного педагога. – 2007. – № 5-6 (74-75). – С. 73-79.
8. Ярошенко Ю. Роль освітянських музеїв у збереженні історико-культурної спадщини Полтавщини / Ю. Ярошенко // Там само. – 2007. – № 5-6. – С. 13-14.